

HVORNÅR SKAL MAN IKKE DELE

Eleverne parres op og sammenligner fiktive hemmeligheder for at begynde at tænke over privatlivets grænser.

OM DENNE LEKTION: Dette er en grundlæggende lektion om internetprivatliv for mennesker i alle aldre. Det handler om, hvordan det næsten er umuligt at tage tilbage, hvad du deler, kontrollere hvem der vil se det, og hvor langt ud i fremtiden det vil blive set. Det kan være en god idé at spørge dine elever, hvilke teknologier de bruger først - og derefter henvise til disse medier og enheder i aktiviteten. Hvis du ikke er bekendt med appsene, så ingen problem! Som du ved, vil dine elever sandsynligvis elske det, hvis du beder dem om at hjælpe dig med det.

MÅL FOR ELEVERNE

- ✓ Forstå hvilken slags personlige oplysninger der skal holdes private og hvorfor.
- ✓ Husk at alle fortjener at få respekteret deres privatlivsbeslutninger.

LAD OS TALE

Hvorfor betyder privatliv noget?

Internettet gør det så let at kommunikere med familie, venner - alle. Vi sender beskeder, deler fotos, deltager i chats og livestreamer - nogle gange uden at tænke over, hvem der kan se dem, enten lige nu eller på et helt andet tidspunkt. Et billede eller opslag, som du synes er sjovt og harmløst, kan blive misforstået af folk, du aldrig havde tænkt ville se det - nu eller langt ude i fremtiden. Følelser kan blive såret. Nogen, der ikke forstår vittigheden, kunne tro, du er ondskabsfuld, blot fordi de ikke kender dig. Når noget først er derude, er det svært at tage tilbage, og folk kan kopiere, tage skærbilleder af det og dele det. Husk:

- Det, du poster eller deler, kan ses af mennesker, du aldrig møder.
- Når noget om dig er online, kan det være der for evigt - selv hvis nogen bare tager et skærbillede og deler det. Det er lidt som en permanent tusch: de mærker, den laver, er virkelig svære at slette.
- Alt i alt udgør mange små informationer, der er offentlige og svære at slette, det, der udgør et ry - hvad folk tænker om dig. Så du vil have så meget kontrol som muligt over det, du deler.

Det er derfor, dit privatliv betyder noget. Du kan beskytte det ved at poste det privat eller kun dele ting, som du er helt sikker på, at du vil dele - med andre ord, ved at være forsigtig med, hvad du siger, poster og deler online.

Det er også godt at vide, hvornår man skal poste ingenting overhovedet - ikke at reagere på nogens opslag, foto eller kommentar, dele noget, der måske ikke er sandt (selv hvis det bare er en joke), dele for meget eller poste personlige oplysninger. Alle har hørt "tænk før du poster," og det er fordi det virkelig er et godt råd. Måden at respektere dit eget og andres privatliv på er at tænke over, hvad der er ok at poste, hvem der kan se,

hvad du poster, hvilken effekt det kunne have på dig og andre (i morgen eller når I alle er 16!) og hvornår man ikke skal poste noget som helst.

Nogle spørgsmål til videre diskussion (disse spørgsmål kan også tages med hjem af eleverne til opfølgning i familien):

- Hvorfor skal vi aldrig poste vores fulde navn, adresse, telefonnummer og andre personlige oplysninger online?
- Hvornår er det ok at dele et foto eller en video af en anden person?
- Er det nogensinde ok at fortælle en andens hemmelighed eller private oplysninger - hvorfor/hvorfor ikke? Hvad hvis du tror, det er en joke?
- Hvad hvis nogen, du holder af, poster noget privat, som får dig til at tænke, at de er i fare - ville du dele det? Hvis du tror det, bør du fortælle dem, at du er bekymret? Bør du fortælle dem, at du overvejer at fortælle en voksen, der holder af dem?

AKTIVITET I KLASSEN

1. Find på en hemmelighed

Sørg for, at det er en hemmelighed i har fundet på og **ikke** en ægte hemmelighed.

2. Fortæl din hemmelighed til din partner

Okay, har du din hemmelighed? Nu skal vi alle sætte os sammen to og to, dele din hemmelighed med din partner og diskutere disse tre spørgsmål:

- Vil du dele denne hemmelighed med nogen?
- Hvem ville du dele din hemmelighed med og hvorfor?
- Hvordan ville du have det, hvis nogen fortalte alle din hemmelighed uden din tilladelse?

3. Fortæl klassen din hemmelighed

Endelig fortæller hver elev klassen deres fiktive hemmelighed og hvordan de havde det med at dele den. Klassen kan diskutere deres svar på spørgsmålene lige ovenfor.

Takeaway Hemmeligheder er blot én type personlige oplysninger, som vi holder private online - eller kun deler med betroede familiemedlemmer eller venner. Når du først har delt en hemmelighed, har du ikke længere kontrol over, hvor den kan gå hen. Derfor siger folk, at vi altid bør tænke, før vi poster (de har ret!). Andre slags oplysninger, du aldrig bør poste online:

- Din hjemmeadresse og telefonnummer
- Din e-mail
- Dine adgangskoder
- Dit fulde navn
- Dine karakterer og skolearbejde

BEVAR PRIVATLIVETS FRED

Tænk over hvilke direkte konsekvenser det kan have at dele sit privatliv med offentligheden. Hvor påvirker det og hvad sker der når det går galt.

OM DENNE LEKTION: Denne lektion handler om at beskytte sit privatliv. Vi vil gennemgå fire forskellige scenarier med klassen og diskutere, hvad den bedste løsning kunne være i hver situation for at bevare privatlivets fred.

MÅL FOR ELEVERNE

- ✓ Analysér hvordan man ser privatlivsbekymringer fra forskellige menneskers synspunkter.
- ✓ Forstå hvordan forskellige scenarier kræver forskellige niveauer af privatliv.

LAD OS TALE

Privatlivsscenarier: Hvad bør du gøre?

Tag et kig på de følgende scenarier nedenfor for at lære mere.

AKTIVITET I KLASSEN

Vi skal gennemgå de fem scenarier og tale om, hvordan hver enkelt kan have en forskellig løsning i forhold til privatliv. Vi deler os op i fire grupper, diskuterer ét scenarie hver, og kommer derefter tilbage til en klasses Diskussion om vores fund.

Scenarie 1: Adgangskode-dilemmaet

Anders ændrer adgangskoden til sit yndlingspil. Hans bedste ven, Benjamin, spiller også spillet, men bruger Anders' login. Anders deler den nye adgangskode med Benjamin.

- Var det godt, at Anders ændrede sin adgangskode?
- Var det klogt at dele adgangskoden med Benjamin? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad hvis Anders deler sin adgangskode til en sociale medier-konto? Er svaret det samme?
- Er svaret det samme, når de er på gymnasiet og har forskellige venner?

Scenarie 2: Journal-joken

En ven finder en andens dagbog og beslutter sig for at poste dele af den online som en joke.

- Var det forkert at dele dagbogens indhold online? Var det sjovt? Hvorfor/hvorfor ikke?

- Hvordan ville du føle det, hvis nogen gjorde det samme med noget, du ønskede at holde privat?

Scenarie 3: Ferie-annonce på sociale medier

Nogen skriver "God ferie" på en vens sociale medie-side.

- Havde vennen offentliggjort, at de skulle på ferie? Ville de have, at alle skulle vide det?

- Er der mere private måder at kommunikere denne besked på?

Scenarie 4: Den falske sociale medier-konto

Du ved, at en anden elev har oprettet en falsk konto, der efterligner en anden og indeholder personlige oplysninger.

- Har den person, der bliver efterlignet, ret til at vide det? Ville du fortælle dem det?

- Det er ikke åbenlyst, hvem der har oprettet den, men du ved, hvem det er. Skal du fortælle vedkommende at fjerne den?

- Skal du fortælle en lærer eller en anden voksen?

- Hvad kunne ske, hvis ingen gør noget?

Scenarie 5: Fælles adgangskoder i hjemmet

Alle i din familie kender adgangskoden til din mors tablet og bruger samme konto til online shopping. En dag ankommer der hovedtelefoner, som ingen synes at have bestilt.

- Dine forældre vil undre sig over, hvordan hovedtelefonerne ankom - hvad beslutter du og din bror at gøre?

- Hvad med adgangskode-delen? Ser du et problem med, at alle i familien bruger de samme adgangskoder, hvis venner også kan bruge disse enheder og konti? Vil du tale med din familie om det?

Afrunding:

Forskellige situationer kræver forskellige reaktioner, både online og offline. Det er altid vigtigt at respektere andres valg om privatliv, selvom de ikke er de samme som dine egne.

DISKUSSIONSVEJLEDNING TIL LÆREREN

Dette ark er til at guide dig igennem diskussionerne i denne lektion; det er ikke et materiale til eleverne. Skriv deres korrekte og/eller bedste svar på tavlen, og diskuter dem.

Scenarie 1: Adgangskode-dilemmaet

Om at ændre adgangskoder: Forklar, at det er en god praksis regelmæssigt at ændre adgangskoder for at beskytte sit privatliv og sikkerhed.

Deling af adgangskoder: Diskuter hvorfor det ikke er en god idé at dele adgangskoder, selv med nære venner. Opfordr eleverne til at tænke på situationer, hvor det kan være skadeligt at andre har adgang til deres konti.

Scenarie 2: Journal-joken

Respekt for privatliv: Understreg vigtigheden af at respektere andres privatliv og at dele personlige ting online uden tilladelse aldrig er ok.

Empati og følelser: Opfordr eleverne til at reflektere over, hvordan de ville have det, hvis deres private ting blev delt uden deres samtykke.

Scenarie 3: Ferie-annonce på sociale medier

Offentliggørelse af information: Diskuter, hvorfor det er vigtigt at tænke over, hvad man deler offentligt, og hvordan det kan påvirke andre.

Private kommunikationsmetoder: Overvej alternative, mere private måder at kommunikere beskeder på.

Scenarie 4: Den falske sociale medier-konto

Om at handle: Diskuter, hvorvidt man bør fortælle den person, der bliver efterlignet, og om man bør involvere en voksen.

Konsekvenser af inaktivitet: Tal om, hvad der kan ske, hvis ingen griber ind, og hvorfor det er vigtigt at beskytte andre mod skade.

Scenarie 5: Fælles adgangskoder i hjemmet

Familieansvar: Diskuter, hvad man skal gøre i situationen med de uventede hovedtelefoner, og hvordan man håndterer mistanke.

Sikkerhedsforanstaltninger i hjemmet: Overvej, om det er sikkert, at hele familien bruger de samme adgangskoder, og diskuter risici, når venner bruger familiens enheder og konti.

Afsluttende Aktivitet

Respekt for andres valg: Afslut lektionen med at understrege, at det altid er vigtigt at respektere andres valg omkring privatliv. Brug eksempler fra scenarierne til at illustrere, hvordan forskellige situationer kræver forskellige reaktioner.

Klassediskussion: Få eleverne til at dele deres tanker og ideer om, hvordan de kan anvende disse principper i deres eget liv.

Afsluttende bemærkning til læreren

Husk at denne lektion handler om at udstyre eleverne med færdigheder og viden, så de kan træffe kloge beslutninger om privatliv og sikkerhed i den digitale verden. Deres deltagelse og input er nøgleelementer i denne læringsproces.